

Cennet rızkının dört büyük sırrı

Kur'ân-ı Kerîm'de Cennet ehlinin konuşmalarını nakleden ifadeler, zahirde basit bir haber gibi görünse de, hakikatte çok derin manaları içinde barındırır.

قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ

Bu daha önce de rızıklandığımızdır” derler.

Bakara Sûresi 25. Ayet

Özellikle “قَالُوا” gibi lafızlar, sadece bir söz nakli değil; Cennet'teki hayretin, hayranlığın ve müşterek lezzetin ifadesidir. Yine “هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ” cümlesinde “rızk” kelimesinin mübhem bırakılması, tek bir manaya değil; birden çok hakikate işaret eder.

Üstad Bediüzzaman Said Nursî, *İşârâtü'l-İ'câz*'da bu ayetin içinde saklı olan bu incelikleri şöyle tahlil eder.

قَالُوا tefaul bâbının manası olan şirketi andırıyor.

Kur'ân'da geçen “قَالُوا” lafzının tefâ'ul bâbından gelmesi, basit bir “dediler” manasından çok daha derin bir inceliğe işaret eder. Bu sigada bir **müşareket (karşılıklı konuşma)** vardır.

Yani “O rızkın acib keyfiyetinden ettikleri taaccüb ve istiğrabı birbirine

söylemeye başladılar.” هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ

Yani Cennet ehli, gördükleri o acib rızık karşısında hayretlerini kendi içlerinde tutmaz; birbirlerine aktarır, hayranlıklarını paylaşır, adeta hayret içinde konuşmaya başlarlar. Bu hâl,

Cennet'teki nimetlerin sadece ferdî değil, aynı zamanda **müşterek bir lezzet ve paylaşım** vesilesi olduğunu gösterir.

Bu cümlede mübhem bırakılıp, beyan edilmeyen “rızık” kelimesinin dört manaya ihtimali vardır:

Ardından gelen “هَذَا الَّذِي رَزَقْنَا مِنْ قَبْلُ” ifadesinde “rızık” kelimesinin mübhem bırakılması ise, çok derin ve çok katmanlı manalara kapı açar:

Birincisi: Rızıktan maksad, amel-i sâlihtir. Yani “Bu dâr-ı dünyada rızık olarak bize nasîb kılınan amel-i sâlih, yani şimdi yediğimiz rızıklar dünyada yaptığımız amel-i sâlihin neticesidir.” Yani amel ile ceza arasında o kadar ittisal (bağlılık) vardır ki; sanki dünyadaki amel, âhirette tecessüm edip sevab kesilmiştir. Onların sevinçleri, bu noktadan hasıl olmuştur.

Buradaki rızıktan maksat, **amel-i sâlihtir**. Yani Cennet ehli der ki: “Bu bize dünyada verilen rızıktır.” Demek ki dünyada yapılan ameller, âhirette somut bir nimet olarak karşılıklarına çıkmıştır. Öyle bir bağlılık vardır ki, sanki amel şekil değiştirip Cennet nimeti olmuştur. Bu, onların en büyük sevinçlerinden biridir.

Meselâ bir tohum ekersen; yıllar sonra ağaç olur, meyve verir. O meyveye baktığında dersin ki: “Bu, benim ektiğim şeyin neticesidir.” Aynen bunun gibi, amel de Cennet'te meyve olur.

İkincisi: Rızıktan maksad, dünyanın taam ve yemekleridir. Yani: “Dünyada rızık olarak bize verilen taamlar, bunlardır. Amma zevkleri, tatları arasında dağlar kadar fark vardır.” İşte onların istiğrabları bu noktadandır.

Rızık, **dünya nimetleridir**. Yani “Bunlar dünyada yediğimiz rızıklara benziyor” derler. Fakat tat, lezzet ve keyfiyet bakımından aralarında dağlar kadar fark vardır. Şekil tanıdık, fakat lezzet bambaşkadır. İşte onların hayreti buradan doğar.

Meselâ dünyada bir meyve yersin; Cennet'te aynı surette bir meyve görürsün ama bir ısırık aldığı anda anlarsın ki bu, dünyadakine hiç benzemez.

Üçüncüsü: Bu semereler, biraz evvel yediğimiz semereler gibidir, amma suretleri bir, manaları, tatları ayırdır. Demek sureten, şeklen bir olduklarından, ülfet lezzetini veriyor; tatlarının ayrı olmasıyla da teceddüd lezzeti hasıl oluyor. İşte sevinçleri bu noktadandır.

Bu meyveler, az önce yediklerine benzer. Suretleri aynı, fakat tatları farklıdır. Böylece iki lezzet bir araya gelir:

- **Ülfet lezzeti** (tanıdıklık)
- **Teceddüd lezzeti** (yenilik)

Meselâ aynı tatlıyı tekrar yersin ama her lokmada farklı bir lezzet hissedersin. Tanıdık ama hep yeni...

Dördüncüsü: Hemen şimdi yediğimiz meyveler, bu dallardaki meyvelerdir. Demek bir meyve koparıldığı zaman, yeri boş kalmıyor, derhal yerine bir meyve peyda olur. İşte bundandır ki, Cennet'in meyvelerinde noksanıyet olmuyor.

Yenen meyve, dalından koparılanın aynısıdır; fakat koparıldığı anda yerine yenisi gelir. Yani Cennet'te:

- Eksilme yok
- Tükenme yok
- Azalma yok

Meselâ bir pınardan su içersin; içtikçe bitmez, aksine akmaya devam eder. Aynen bunun gibi, Cennet nimetleri de sürekli yenilenir.